

Ciència política

Codi: 101100

Crèdits: 12

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500259 Ciència política i gestió pública	FB	1	A
2500262 Sociologia	FB	1	A
2503778 Relacions Internacionals	FB	1	A

Professor/a de contacte

Nom: Alexandre Casademunt Monfort

Correu electrònic: Alex.Casademunt@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: Sí

Equip docent

Ricard Gomà Carmona

Joan Subirats Humet

Berta Barbet Porta

Equip docent extern a la UAB

Joana Díaz Pont

Leonardo Díaz Echenique

Prerequisits

L'estudiant ha de tenir l'hàbit de llegir, almenys, un diari d'informació general, seguint especialment les notícies sobre política nacional i internacional, així com els articles d'opinió sobre qüestions polítiques enteses en el seu sentit més ampli.

L'estudiant ha de tenir nocions d'informàtica bàsica (processador de textos, full de càlcul i navegador) així com un domini acceptable de la llengüa anglesa, que li permeti la comprensió de documents escrits en aquest idioma.

L'estudiant ha de tenir nocions bàsiques d'estadística descriptiva (saber llegir taules amb percentatges i freqüències) així com saber interpretar relacions entre variables (taules de doble entrada, tipologies, etc...).

Objectius

Aquesta assignatura té un caràcter de formació bàsica. Això vol dir que serveix de fonaments a partir dels quals es bastirà tot el Grau de Ciència Política i Gestió Pública i el doble Grau Ciència Política + Dret. Per als

estudiants de Sociologia i del doble Grau Sociologia + Estadística, aquesta assignatura ofereix una visió panoràmica (i única) de la disciplina que, tanmateix, es relaciona molt directament amb d'altres matèries i disciplines que es desenvoluparan en aquests Graus.

Els objectius bàsics del curs són que l'alumnat conegui els conceptes fonamentals de la disciplina; que adquireixi capacitats analítiques aplicables a la política i que sigui capaç d'expressar i defensar documentadament els seus punts de vista sobre les diverses qüestions polítiques més rellevants.

El caràcter panoràmic (i no especialitzat) de l'assignatura no permet un tractament específic de la temàtica sobre gènere, però, aquesta s'aborda de forma transversal en tractar temes com el del poder polític, la democràcia, les ideologies o la socialització i participació polítiques.

Competències

Ciència política i gestió pública

- Analitzar els processos electorals, incloent-hi campanyes, estratègies electorals dels partits, escenaris polítics i anàlisi i interpretació dels resultats electorals.
- Demostrar un bon nivell d'expressió escrita en diferents registres.
- Diferenciar les principals teories de la disciplina i els diferents camps; les elaboracions conceptuals, els marcs i els enfocaments teòrics que fonamenten el coneixement de la disciplina i els seus diferents àmbits i subàrees, així com el seu valor per a la pràctica professional mitjançant casos concrets.
- Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.
- Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.
- Interpretar els marcs polítics i socials històrics com antecedents explicatius dels actuals, per comprendre millor la realitat actual.
- Mostrar una bona capacitat per transmetre informació, diferenciant els missatges clau per als diferents destinataris.
- Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.
- Treballar autònomament.

Sociologia

- Analitzar problemes derivats de l'aplicació de polítiques públiques i de situacions de conflicte reconeixent la complexitat dels fenòmens socials i de les decisions polítiques que afecten la democràcia, els drets humans, la justícia social i el desenvolupament sostenible.
- Aplicar els conceptes i els enfocaments de la teoria sociològica, especialment les explicacions de les desigualtats socials entre classes, entre gèneres i entre grups ètnics, a la posada en pràctica de les polítiques públiques i a la resolució de les situacions de conflicte.
- Avaluar la qualitat del propi treball.
- Descriure els fenòmens socials de manera teòricament rellevant i tenint en compte la complexitat dels factors implicats, de les seves causes i dels seus efectes.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar el processos electorals, incloent campanyes, estratègies electorals dels partits, escenaris polítics i l'anàlisi i interpretació dels resultats electorals
2. Analitzar i valorar críticament el funcionament de les diferents institucions polítiques estatals.
3. Avaluar la qualitat del propi treball.
4. Definir el concepte de democràcia, descriure'n els diferents models i valorar-ne críticament el funcionament.
5. Definir el concepte de dictadura, descriure'n els diferents models i valorar-ne críticament el funcionament.
6. Definir els conceptes de la ciència política que informen d'aquests fenòmens.

7. Demostrar si aquestes polítiques provoquen conflictes o responen a un consens.
8. Demostrar un bon nivell d'expressió escrita en diferents registres.
9. Descriure els actors polítics i valorar críticament el comportament polític en diferents contextos sociopolítics i històrics.
10. Descriure els principals elements del procés polític: socialització, actituds i ideologies polítiques.
11. Descriure els sistemes electorals i avaluar les conseqüències polítiques de la seva posada en marxa.
12. Descriure i utilitzar adequadament els principals conceptes en l'àmbit de l'estudi de les relacions entre la política i la societat: regulació del conflicte social, poder polític i legitimació, sistema polític.
13. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
14. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
15. Distingir els conceptes de la ciència política relacionats amb aquests problemes.
16. Distingir entre les anàlisis de la ciència política i els judicis de valor sobre la democràcia, els drets humans, la justícia social i el desenvolupament sostenible.
17. Exposar els elements clau que expliquen l'aparició de l'estat i la seva evolució (de l'estat absolut a l'estat del benestar).
18. Exposar les formes de govern que emanen de les diferents relacions que poden tenir els poders de l'estat.
19. Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.
20. Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.
21. Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.
22. Interpretar els marcs polítics i socials històrics com antecedents explicatius dels actuals, per comprendre millor la realitat actual.
23. Mostrar una bona capacitat per transmetre informació, diferenciant els missatges clau per als diferents destinataris.
24. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
25. Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.
26. Treballar autònomament.
27. Utilitzar aquesta demostració per interpretar com es posa en pràctica una decisió política.

Continguts

Mòduls	Temes
1 Poder i política	La política i el seu coneixement científic. Poder i política. Components i dimensions del poder polític. L'exercici del poder: força, influència i autoritat. El sistema polític.
2 Legalitat i legitimitat	Formes de legitimitat. La legitimació democràtica. Legitimitat i legalitat. L'erosió de la legitimitat.
3 L'Estat	Concepte, evolució i tipologies. Els elements de l'Estat: població territori i sobirania. L'autonomia de l'Estat en un món globalitzat.
4 Economia i Política	Les relacions entre sistema polític i sistema econòmic. Capitalisme i democràcia. Desigualtat, redistribució i Estat del benestar.
5 Nació i territori	

Etnicitat i política. L'encaix Estat-Nació. Tipus d'organització territorial del poder dins dels Estats.

6	Institucions	L'Estat de Dret. Separació de poders i formes de govern. Els poders executiu, legislatiu i judicial.
7	Democràcia	Concepte i evolució i tipologies. Democràcia i dictadura. Les perversions de la democràcia: corrupció, clientelisme i populisme.
8	Cultura política i participació política	Socialització política i cultura política. Valors, creences i ideologies. Formes de participació política.
9	Eleccions	Sistemes electorals. Participació i comportament electoral.
10	Actors polítics	Partits i sistemes de partits. Grups d'interès i moviments socials.
11	Comunicació política	Mitjans de comunicació i democràcia. Internet i política.
12	Polítiques públiques	Política i polítiques. Cicle de les polítiques públiques. Gestió i administració pública.

Metodologia

La dedicació de l'estudiant a aquesta assignatura es divideix en diversos tipus d'activitats, cadascun d'ells amb un pes determinat d'hores de treball.

La metodologia docent s'adequa a aquest repartiment del treball.

Aquesta assignatura és de 12 ECTS, és a dir, implica una dedicació total de l'estudiant de 300 hores, distribuïdes en:

- Les activitats dirigides són activitats a l'aula, amb la presència del professor i poden consistir en classes magistrals (amb el suport de TIC i amb la possibilitat de desenvolupar debats en grup); en seminaris de discussió de les lectures obligatòries en grups més reduïts i en sessions més orientades a qüestions pràctiques, en les que s'analitzaran casos, es respondran problemes i es treballaran exemples relatius al temari del curs, amb possibilitat de proves puntuals vinculades als temes desenvolupats. Aquestes activitats representen al voltant del 35% del total del treball exigít (105 hores).

- Les activitats supervisades són activitats dutes a terme per l'estudiant fora de l'aula d'acord amb un pla de treball dissenyat i posteriorment tutoritzat i avaluat per part del professor. També s'hi inclouen les tutories conjuntes i altres activitats anàlogues de seguiment de curs. Aquestes activitats representen, aproximadament, el 20% del treball exigít (60 hores).

- Les activitats autònomes són totes aquelles activitats que fa l'alumne pel seu compte i d'acord amb les exigències del curs per tal de superar amb èxit l'assignatura, tals com lectures bàsiques i complementàries, estudi dels apunts de classe o totes aquelles altres activitats que complementen la formació que s'assoleix en aquest curs. Aquestes activitats representen al voltant del 40% del total de treball (120 hores) exigít a l'alumne.

-El 5% restant (15 hores) correspon a les activitats d'avaluació.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals, conferències, visionat de pel·lícules, presentació de casos.	80	3,2	
Debats en seminaris reduïts sobre les lectures obligatòries.	4	0,16	
Pràctiques a classe, comentari de taules i resultats, proves de control, estudis de cas, presentació de treballs.	21	0,84	
Tipus: Supervisades			
Activitats relacionades amb el treball de camp	10	0,4	
Elaboració i redacció de treballs.	30	1,2	
Lectura i preparació de textos que seran objecte de controls i seminaris.	20	0,8	
Tipus: Autònomes			
Estudi del temari de l'assignatura.	80	3,2	
Lectures complementàries.	40	1,6	

Avaluació

L'avaluació d'aquesta assignatura es compon de dues parts:

A) La meitat de la nota final d'aquesta assignatura s'obté amb la realització de dos exàmens parcials (25% + 25 % de la nota final). Aquests exàmens es convoquen al final de primer semestre (primer parcial sobre els continguts del primer semestre) i al final del segon semestre (segon parcial sobre els continguts del segon semestre). En cas de suspendre el primer, el segon o els dos parcials, l'alumne podrà recuperar-los en una convocatòria posterior abans d'acabar el curs (Avaluació compensatòria d'un 50% de la nota final). Sigui en primera convocatòria o en la recuperació, es necessari que cadascun d'aquests dos exàmens parcials estigui aprovat per a superar el curs i poder fer promig amb la part d'avaluació continuada (l'altre 50% de la nota final).

B) Una part d'avaluació continuada que consistirà en el control de tres lectures anunciades prèviament (10% de la nota cada un) i en l'entrega i la presentació d'uns treballs de curs col·lectius (20%). A aquesta part d'avaluació continuada s'hi podran afegir exercicis o d'altres activitats que el professor de cada grup consideri adients. Aquesta part valdrà el 50% restant de la nota final de curs.

Consideracions importants:

- Per aprovar l'assignatura, és condició necessària però no suficient superar la part relativa als exàmens parcials. Si hom suspèn un dels dos exàmens, encara que el promig superi el 5, l'assignatura no estarà aprovada.

- Els estudiants que no hagin superat el primer o el segon parcial (o ambdós) tindran l'oportunitat d'acollir-se a una avaluació compensatòria, és a dir, podran tornar a fer els exàmens suspesos el dia que determini la Facultat.

- El fet de presentar-se a UN dels dos exàmens parcials o haver-se presentat a DOS actes d'avaluació continuada exclou la possibilitat d'un "NO PRESENTAT" en la qualificació final.

- Es contempla la possibilitat de realitzar un treball suplementari per tal de millorar la nota final de curs. Aquest treball no serveix per a aprovar el curs sinó per a millorar la nota final. Les característiques del treball les fixarà cada professor.

L'examen parcial del primer quadrimestre serà al final del quadrimestre, el dia que fixi la Facultat i que es farà públic amb l'antelació suficient.

L'examen del segon quadrimestre serà al final del quadrimestre, el dia que fixi la Facultat i que es farà públic amb antelació suficient.

Les dates dels controls de lectura o l'entrega de treballs s'especificaran en el marc de la programació de l'assignatura (veure Campus Virtual).

D'acord amb l'article 117.2 de la Normativa acadèmica de la UAB, l'avaluació de l'alumnat repetidor podrà consistir en una sola prova de síntesi. L'alumnat repetidor que es vulgui acollir a aquesta possibilitat, caldrà que es posi en contacte amb el professorat a principi de curs (tres primeres sessions de classe) per tal de determinar en que consistirà aquesta prova de síntesi. En cas d'optar per aquesta modalitat d'avaluació l'alumne renuncia de "facto" a la modalitat estàndar d'avaluació prevista en aquesta guia docent.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Controls de lectura, presentació de treballs i exercicis.	50%	7	0,28	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27
Exàmens parcials.	50%	8	0,32	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27

Bibliografia

Bibliografia

1) Llibres de referència i consulta bàsics:

Downs, A. i altres. 1992. Diez textos básicos de Ciencia Política, Barcelona: Ariel. [diverses edicions]

Caminal, M. (ed.). 1998. Manual de ciència política, Madrid: Tecnos-UAB-UB.

Colomer, J.M. 2009. Ciencia de la política, Barcelona: Ariel Ciencia Política

Del Aguila, R. (comp.). 1997. Tratado de Ciencia Política, Madrid: Trotta

Vallès, J.M. ; Martí, S. 2015. Ciencia Política: un manual. Barcelona: Ariel.

Barreda, M.; Ruiz Rodríguez L. 2016. Análisis de la política. Barcelona: Huygens Editorial.

2) Les lectures obligatòries per als controls de lectura i seminaris:

Maquiavel, N. [1513]. El Príncep. [diverses edicions].

Crossman, R.H.S.: Biografía del Estado Moderno, FCE. [diverses edicions] (s'especificaran a classe i al Campus Virtual els capítols corresponents)

Capítol 4: "Teoría económica de la acción política en una democracia" de Anthony Downs a de Diez textos básicos de Ciencia Política, Barcelona: Ariel. [diverses edicions]

C. Crouch. 2004. Posdemocracia, Taurus/Santillana: Madrid (s'especificaran a classe i al Campus Virtual els capítols corresponents)

Robert A. Dahl. 2012. La Democracia. Ariel: Barcelona (s'especificaran a classe i al Campus Virtual els

capítols corresponents)

3) Les lectures complementàries:

Aguilera de Prat, C. R. i Martínez, R. 2000. Sistemas de gobierno, partidos y territorio. Madrid: Tecnos. Capítols 3 i 5.

Anderson, G. 2008. Federalisme: una introducció. Barcelona: Institut d'Estudis Autònoms. [també hi ha la versió en pdf].

Anduiza, E. i Bosch, A. 2004. Comportamiento político y electoral. Barcelona: Ariel. Capítol 1.

Berstein, S. 1996. Los regímenes políticos del siglo XX. Barcelona: Ariel. Capítols 1 i 6.

Botella, J. 1997. "En torno al concepto de cultura política: dificultades y recursos" a Pilar del Castillo i Ismael Blanco (eds.): Cultura política: enfoques teóricos y análisis empíricos. València: Tirant lo Blanch.

Del Àguila, R. (ed.) 1997. "La política: el poder y la legitimidad", a Del Àguila, 1997.

Guibernau, M. (dir.) 2000. Nacionalisme. Debats i dilemes per a un nou mil·lenni. Barcelona: Proa. Capítols: capítol 1 (Kymlicka), capítol 2 (Taylor), capítol 3 (Cardús), capítol 4 (Miller), capítol 5 (Llobera), capítol 6 (Smith).

Held, D. 1997. La democracia y el orden global. Barcelona: Paidós. Capítols 2 i 3.

Leftwich, A. 1987. ¿Qué es la política? La actividad y su estudio. Mèxic: FCE. Capítols: Introducció, 1, 4 i 7.

Lijphart, A. 1999. Modelos de democracia. Barcelona: Ariel. Capítols 2 i 3.

Lindblom, C. E. 1991. El proceso de elaboración de políticas públicas. Madrid: MAP.

Macridis, R.; Hulliung, M. 1998. Las ideologías políticas contemporáneas. Madrid: Alianza. Capítol 1.

Molins, J. 1998. "La teoría de grupos", working paper, núm 143. Barcelona: Institut de Ciències Polítiques i Socials. [també hi ha la versió en pdf].

Requejo, F. 1990. Las democracias. Democracia antigua, democracia liberal y Estado de Bienestar. Barcelona: Ariel. Capítol 8.

Sartori, G. 1992. Partidos y sistemas de partidos, Madrid: Alianza. Capítols 1, 2, 5 i 6.

Torrens, X. 1998. "Els sistemes electorals", a M. Caminal (1998).

J.M. Vallès; X. Ballart (eds.) 2012. Política para apolíticos. Ariel. Barcelona